

Asya Studies

Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar
Year: 6 - Number: 21, p. 97-108, Autumn 2022

Eğitim Mufettişlerinin Sorunları* Issues of Education Inspectors

DOI: <https://doi.org/10.31455/asya.1130406>

Araştırma Makalesi /
Research Article

Makale Geliş Tarihi /
Article Arrival Date
13.06.2022

Makale Kabul Tarihi /
Article Accepted Date
13.09.2022

Makale Yayın Tarihi /
Article Publication Date
30.09.2022

Asya Studies

Dr. Hüsnu Ergün
Öğretmen / Milli Eğitim Bakanlığı
husnuergun60@gmail.com

ORCID ID

<https://orcid.org/0000-0002-5501-8019>

* "COPE-Dergi Editörleri İçin Davranış Kuralları ve En İyi Uygulama İlkeleri" beyanları: Bu alışma için herhangi bir çıkar atışması bildirilmemiştir. Bu makale, İntihal.net tarafından taranmıştır. Bu makale, Creative Commons lisansı altındadır. Bu makale için etik kurul onayı gerekmemektedir.

Öz

Bu araştırma, eğitim mufettişlerinin yaşadıkları sorunları ortaya çıkarılmayı amaçlamaktadır. Daha önce bu konuyla ilgili araştırmalar yapılmış ancak eğitim mufettişlerinin yaşadıkları sorunlara mufettiş, öğretmen ve yönetici gözüyle bakılmıştır. Bu araştırma geçmiş araştırmalardan farklı olarak eğitim mufettişlerinin Danıştay kayıtlarında yer alan sorunlarına odaklanmıştır. Çalışma, doküman incelemesi türündedir. Veriler Danıştay internet sitesinden toplanmış ve incelenmiştir. Ulaşılan dokümana Danıştay internet sitesi üzerinden yani ilk elden ulaşıldığından özgün olarak kabul edilmiştir. Eğitim mufettişlerinin yaşadıkları sorunlar disiplin, hiyerarşik yükselme, yapı, mali haklar, yer değiştirme ve yetki şeklinde kategorilendirilmiştir. Bu kategorilerden disiplin; yanlılık, itiraz, isnat ve iftira şeklinde, hiyerarşik yükselme; bakanlık mufettişliği, başvuru engeli, yeterlilik sınavı, yaş, yöneticilikten sayılma, sıkıyönetim, öğretmenliğe dönme şeklinde, mali haklar; birleşme, 3600 ek gösterge, ek ders ve lojman şeklinde, yer değiştirme; süreklilik, aile bütünlüğu, yurt dışı görev, sağlık durumu, soruştırma, bölge hizmeti şeklinde, yetki; yetki sahibi, yetkisizlik şeklinde alt kategorilerine ayrılmışken yapı kategorisi alt kategorilere ayrılmamıştır. Örgütte yapılan her uygulama çalışanları etkileyecektir. Bu nedenle yapılan uygulamalar dikkatlice planlanmalıdır. Uygulamalar sadece örgütsel amaç ve beklentiler için yapılmamalıdır. Bireysel ihtiyaçlar ve rasyonellik dikkate alınmalıdır. Örgütün amaçları çalışanlarla gerçekleştirileceğinden çalışan ihtiyaçları ve örgüt amaçları arasındaki denge korunmalıdır. Ayrıca bu sorunların hâlen devam edip etmediği de araştırılabilir. Gelecek araştırmalarda katılımcı olarak görevde olan eğitim mufettişleri ile çalışılabilir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Mufettişi, Sorun, Danıştay, Denetim

Abstract

This research aims to find out the problems experienced by education inspectors. Studies on this subject have been done before. However, previous studies aim to find the problems experienced by education inspectors with the perceptions of inspectors, teachers and administrators. This research, unlike previous studies, focused on the problems of education inspectors in the records of the Council of State. The study is in the type of document review. The data were collected and analyzed from the website of the Council of State. The documents reached were accepted as original because these documents were accessed from the official website. The problems experienced by education inspectors are categorized as discipline (biasness, objection slander), hierarchical promotion (ministry inspectorship, application barrier, proficiency exam, age, being considered a manager, martial law, teaching), structure, financial rights (fusion, 3600 additional indicators, additional lessons and public housing), appointment (continuity, family integrity, mission abroad, health status, investigation, regional service) and authority (authority and nonauthoritative). The practices of the organization will affect the employees. For this reason, practices should be carefully planned. The practices should not be made only for organizational purposes and expectations. Individual needs and rationality must be taken into account. Since the goals of the organization are realized with the employees, the balance between employee needs and organizational goals must be maintained. In addition, it can be investigated whether these problems are still experienced or not. Education inspectors who are on duty as participants in future studies can be used.

Keywords: Education Inspector, Issues, State Council, Audit

Citation Information/Kaynaka Bilgisi

Ergün, H. (2022). Eğitim Mufettişlerinin Sorunları. *Asya Studies-Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar*, 6(21), 97-108.

GİRİŞ

Devletler, toplumun ihtiyaçlarını giderebilmek amacıyla farklı sistemler oluştururlar. Kurdukları sistemlerin sorunsuz işlemlerini ya da çıkan sorunlardan haberdar olmak isterler. Sistemlerin doğru işleyişine ilişkin bilgiler, denetim alt sistemleri yardımıyla ya da şikâyet şeklindeki toplumsal başvurular aracılığıyla öğrenilmektedir. Şikâyet şeklindeki başvurular kişilerin inisiyatifine bağlı olduğundan örgüt işleyişine istenilen katkıyı sağlayamamaktadır. Bu nedenle denetim alt sisteminin örgüte düzenli bilgi servisi ile sistemin istenilen şekilde çalışması sağlanabilecektir. Eğitim sistemi de diğer sistemlerle benzer şekilde işlemektedir.

Eğitim ve öğretim kalitesinin iyileştirilmesi, ulusların eğitimle ilgili politika tartışmalarında temel bir endişe kaynağıdır. Ülkeler okul kalitesini iyileştirmek için okullarını iç değerlendirme (kendi personeliyle) veya dış değerlendirme (okul dışı çalışanlarla) yöntemleri ile değerlendirmeye çalışır. Bazen bu yöntemlerin ikisi de kullanılır. Ülkelerin çoğunda dış okul değerlendirmesinden merkezi düzeydeki teftiş kurulu sorumludur. Çoğu durumda dış okul değerlendirmesi; eğitim ve yönetim görevlerini, öğrenme sonuçlarını ve düzenlemelere uyumu kapsayan geniş bir okul faaliyetlerine odaklanır. Standartların belirlenmesi değerlendiricilerin işini kolaylaştırmaktadır. Okulları değerlendirme süreçleri oldukça homojen bir resim sunar. Altı eğitim sisteminde (Danimarka, İrlanda, Hollanda, İsveç ve Birleşik Krallık (İngiltere ve Kuzey İrlanda)), son yıllarda risk temelli bir yaklaşım getirilmiştir. Bu yöntem, değerlendiricilerin çalışmalarını beklenen standartlarda performans göstermeyen okullara odaklamaya ya da farklı yöntemler kullanmak için kullanılmaktadır. Yaklaşımın hem bütçe hem de dikkat ve kaynakların en çok ihtiyaç duyulan yerlere odaklanması açısından verimlilik etkileri vardır ancak aynı zamanda dikkate alınan göstergelerin doğruluğuna ve uygunluğuna da dayanır. Ayrıca, sistemdeki zayıflıkları belirlemeyi amaçlayan bir süreç olarak dış değerlendirmenin rolünü pekiştirir ve potansiyel olarak iyi uygulamaların görülmesine engel olabilmektedir. İç değerlendirme bulguları dış değerlendiriciler için okul profili hakkında bilgi edinilmesini sağlayabilir (European Commission/EACEA/Eurydice, 2015).

Eğitim denetimi ilk başta kuralların uygulanmasına yönelik bir kontrol niteliği taşıyan daha sonra liderliğe, kişilerarası ilişkilere, program geliştirmeye, öğretimi geliştirmeye vb. öğretim ortam ve süreçlerine odaklanan bir hâl almaya başladı (Memduhoglu, Aydın, Yılmaz, Güngör ve Oğuz, 2007: 57). Okul denetimi hemen hemen her yerde mevcuttur. Kökenleri, genç ulusların ortak bir dil ve kültür oluşturmak için eğitimi kullandığı halk eğitiminin doğuşuna kadar uzanır. Denetim, tüm eğitim personelinin aynı kural ve düzenlemelere uymasını ve benzer bir programı izlemesini sağlamak için kilit bir araçtır. 1990'ların başından itibaren etkili bir denetim hizmetinin eğitim kalitesini izlemek ve iyileştirmek için kilit bir araç olduğu inancıyla denetimde reform çalışmaları başladı. Müfettişlerin temel rolü geleneksel olarak öğretmenleri ve özellikle sınıftaki performanslarını kontrol etmek olmuştur. Bununla beraber müfettişlerden neredeyse her zaman öğretmenlere tavsiyelerde bulunmaları ve yaratıcılıklarını teşvik etmeleri istenmiştir. Bazı ülkelerde müfettişlik, öğretmen geliştirme danışmanı olarak da tanımlanmaktadır. Müfettişlerin, kontrol ve destek görevi dışında bakanlık ile öğretmen arasında irtibat kurmaları da beklenir (De Grauwe, 2007). Müfettişler, görevlerini yerine getirirken iletişim becerilerini etkin kullanırken (Nwaokugha ve Danladi, 2016) öğretmenlerde bu dönütlerin mesleki gelişimlerini olumlu etkilemesini ve istekliklerini arttırmasını beklerler (Esia-Donkoh ve Ofosu-Dwamena, 2014).

Eğitim müfettişlerinin bu beklentileri karşılması için: (1) topluluk ilişkileri, (2) personel gelişimi, (3) planlama ve değişim, (4) iletişim, (5) müfredat geliştirme ve uygulama, (6) öğretim programının iyileştirilmesi, (7) öğretmenlere hizmet, (8) gözlem ve konferans, (9) problem çözme ve karar verme, (10) araştırma ve program değerlendirmesi, (11) motive etme ve organize etme ve (12) kişisel gelişim gibi yeterliliklere sahip olması beklenmektedir (Pajak, 1989). Eğitim müfettişi, öğretmene sadece tavsiyede bulunan ya da onları değerlendiren bir uzman değil; öğretim sürecinin gelişimine katkıda bulunan eğitim çalışanıdır (Ünal ve Kantar, 2011). Müfettişten sorunlarla başa çıkması, uygun öğretime ve öğrenme bilgisini geliştirmek için destekleyici olması, yüksek vasıflı ve yetkin olması beklenmektedir (Saeed, Abbasi, Ain, Abbasi ve Khattak, 2021).

Türk eğitim sisteminin demokrasi gibi ilkeleri benimsediği, iyileştirme, durumsallık, nesnellik, planlama, kalıcılık, açıklık ve bütünlük üzerine odaklandığı görülmektedir (Memduhoglu vd., 2007: 59). Günümüz Türkiye'sinde eğitim denetiminin temel amaçları, eğitim personelinin çalışmalarını kontrol etmek ve bunları önlemek için önlemler almak suretiyle kusurları ve yanlış uygulamaları tespit etmek, personel koordinasyonunu sağlamak, rehberlik ve profesyonel yardım yoluyla personeli motive etmek, iş

tatmin düzeylerini arttırmak ve tüm eğitim kurumlarının çevre ile entegrasyona katkıda bulunmaktadır (Memduhoglu vd., 2007: 65).

Türkiye’de taşrada çalışan eğitim müfettişleriyle ilgili olarak 1962, 1963, 1969, 1990, 1999 ve 2011 yıllarında yönetmelikler düzenlenmiş (Ergün, 2020), daha sonra 14.09.2011 tarihinde 28054 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan yasal düzenleme ile illerde çalışan müfettişler il eğitim denetmeni, bakanlıkta çalışanlar ise Millî Eğitim Denetçisi unvanını almış; 14.03.2014 tarihinde 28941 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan yasal düzenleme ile taşra ve merkez teşkilatı denetim elemanları maarif müfettişi unvanı altında birleşmiş ve hepsi taşra teşkilatı çalışanı olmuştur. 09.12.2016 tarihinde 29913 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan yasal düzenleme ile illerde çalışan müfettişlerden bir kısmı bakanlık merkez teşkilatına alınmış, diğerleri şahsa bağlı kadroda rehberlik ve inceleme görevini yürütmeye başlamıştır. Böylece 500 kişilik kadro ile millî eğitim sistemi denetlenme arzusu ortaya konulmuştur (Ergün ve Çelik, 2018). 03.12.2021 tarihinde 31678 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan yasal düzenleme ile Millî Eğitim Bakanlığı denetim alt sisteminin taşra teşkilatı yeniden oluşturulmuştur. 1962, 1963, 1969 ve 1990 yıllarında yayımlanan yönetmeliklerde görev alanı sınırlı tutulan ilde görev yapan denetim elemanlarının yetkileri 1999 yılından itibaren arttırılmaya başlanmış; 2011 yılında ise il ve ilçe millî eğitim müdürlükleri, ortaöğretim kurumları dâhil olmak üzere tüm kurumlar görev alanlarına eklenmiştir (Ergün, 2020). Tüm bu yasal değişiklikler ya da yapılmayan yasal değişiklikler, müfettiş ile devlet arasında sorunlara neden olabilmektedir.

Eğitim müfettişlerinin devlet adına çalıştığı ve bir anlamda devletin gözü kulağı olduğundan devlet ile sorun yaşamaları göz ardı edilebilmektedir. Oysaki eğitim müfettişleri soruşturma yaparken, soruşturma emirlerinin açık ve net olmaması, soruşturma emirleri kapsamının net olmaması, bilgi-belge eksiklikleri, şikâyetçi konumundaki kişilerin şikâyet konularını açık bir şekilde ortaya koymaktan çekinmeleri, iş yükü fazlalığı, mevzuatın çok sık değişmesi, ilde çalışan müfettişlerin soruşturma yaptıkları kişilerle tekrar karşılaşmaları, benzer konularda soruşturmayı yapanlar arasındaki düşünce sapmaları nedeniyle uygulamada farklılıklar olması gibi sorunlarla karşılaşmaktadır (Özmen ve Şahin, 2010; Çelebi, Övür ve Eravcı, 2017). Bunun yanında verilen görevlere uygun eğitim almaması, il millî eğitim müdürlüğü bünyesinde görev yapması, kendilerine verilen görevlerin fazla ancak yetkilerinin, statülerinin, maaş ve ücretlerinin yetersiz olması, branşlaşmanın olmaması, kendilerini geliştirmede isteksiz olmaları (Sarpkaya, 2004; Ünal ve Kantar, 2011; Canlı ve Demirtaş, 2015), soruşturma iş yüklerinin fazla olması rehberlik görevinin yapılmasını engellemesi ve bu durumun da öğretmenle kurulacak iletişime engel olması (Yıldırım, Beycioğlu, Uğurlu ve Sincar, 2012), il eğitim denetmenlerinin özlük ve ekonomik hakları, iki başlı denetim yapısı, il millî eğitim müdürlüğü bünyesinde görev yapma, atama, kariyer, kendilerini geliştirme, statü ve etik ile ilgili konularda (Arabacı, 2012) sorunlarla karşılaşmaktadır.

Denetim tüm sistemlerde olduğu gibi eğitim sistemlerinin de vazgeçilmez ögesidir. Eğitim sisteminde denetim elemanı olarak müfettiş, denetmen, denetçi unvanlarında kişiler çalışmıştır. Denetim, bir anlamda devletin yapılan faaliyetlerinde aksaklık olup olmadığı ile ilgili bir yönetsel etkinlik olarak adlandırılrsa da denetim ile ilgili yapılan yasal düzenlemeler müfettişler ile devlet arasında problemlere neden olabilmektedir. Bu araştırma eğitim müfettişlerinin devletle karşı karşıya kaldıkları sorunların ortaya çıkartılmasını amaçlamaktadır. Daha önceki araştırmaların müfettiş, öğretmen ve yöneticilerin algı ve düşünceleri ile ortaya konulmuş ancak Danıştay kayıtlarına girmiş sorunlara odaklanılmadığı görülmüştür. Bu araştırma ile eğitim müfettişlerinin yaşadıkları sorunlar Danıştay kayıtlarının incelenmesiyle ortaya konulmuştur. Bu nedenle araştırma Danıştay kayıtlarına girmiş olan ve devletle eğitim müfettişi arasındaki sorunlarla sınırlıdır.

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmada kullanılan model, verilerin toplanması ve analizine ilişkin bilgiler sunulmaktadır.

Araştırmanın Modeli

Araştırma doküman incelemesi türünde yapılmıştır. Danıştay internet sitesi üzerinden ilköğretim müfettişi, eğitim müfettişi, il eğitim denetmeni, maarif müfettişi anahtar kelimeleri kullanılarak kararlar aranmış ve ulaşılan kararlar araştırmanın kapsamını oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında bilgi edindiğimiz yazılı belge olan dokümana (Balcı, 2000), hazır olarak ulaşıldığından yazarın doküman oluşumunda bir katkısı bulunmamaktadır. Daha önce kaydedilmiş metinler, görüntüler, kılavuzlar ve

kamu kayıtları doküman incelemesinde kullanılmaktadır (Bowen, 2009). Doküman incelemesi yaparken öncelikle dokümana ulaşılır. Daha sonra dokümanın özgün olup olmadığı değerlendirilir. Bundan sonra ulaşılan belgeler incelenir, veriler analiz edilir ve veriler kullanılır (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Çalışma Materyali

Çalışma eğitim müfettişlerinin sorunlarını araştırmayı amaçlamaktadır. Sorunlar araştırılırken Danıştay internet sitesinde yayınlanan kırk dokuz adet karar incelenmiş ve analiz edilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Veriler Danıştay internet sitesinden toplanmış ve incelenmiştir. Dokümana Danıştay internet sitesi üzerinden yani ilk elden ulaşıldığından özgün olarak kabul edilmiştir. Veriler internet ortamında her kesimin ulaşacağı bir yerde bulunduğu için izin alınmasına gerek görülmemiştir. Öncelikle Danıştay kararları incelenmiş, tespit edilen sorunlar analiz edilmiş ve tablo üzerinde ortaya konulmuştur. Araştırmaya ilişkin veriler toplanırken eğitim müfettişlerinin idare ile karşılaştıkları sorunlar dikkate alınmıştır. Doküman, içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Bunun için öncelikle veriler kodlanmış, kategoriler oluşturulmuş, veriler alt kategori ve kategorilere göre düzenlenmiş ve yorumlanmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmanın resmî belgeden elde edilmesi inandırıcılığı ve elde edilen bilgilerin başka araştırmalara aktarılmasını kolaylaştırmaktadır. Ayrıca, araştırmanın geçerlik ve güvenilirlik çalışması için uzman görüşüne başvurulmuş, meslektaş değerlendirmesi ve doğrudan karar sayısı verme gibi farklı yöntemler kullanılmıştır.

BULGULAR

Taşra teşkilatında çalışan eğitim müfettişlerinin devletle yaşadıkları sorunlara ilişkin bulgular aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 1: Eğitim Müfettişlerinin Yaşadıkları Sorunlar (Disiplin)

Kategori	Alt Kategori	Danıştay Kararı	Konu
Disiplin	Yanlılık	2. Daire 2003/968 E., 2003/2014 K. "İçtihat Metni"	Soruşturma izni verme yetkisinin Vali tarafından kullanılacağı, söz konusu karara karşı yapılacak itiraza ise bölge idare mahkemesinin bakacağı
		1. Daire 2006/1269 E., 2007/141 K., "İçtihat Metni"	Bazı şikâyet konularını incelememek, birtakım delilleri toplamamak ve kişilerin lehine rapor düzenlemek suretiyle görevlerini kötüye kullanmak
	İtiraz	12. Daire 2004/848 E., 2007/1765 K. "İçtihat Metni"	Alınan disiplin cezasına süresi içinde itiraz etmemek
		12. Daire 2004/3795 E., 2005/200 K. "İçtihat Metni"	1702 sayılı Yasanın 20/1 maddesi uyarınca ihtar cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin yargı yolunun açık olması
	İsnat ve iftira	2. Daire 2004/2624 E., 2004/1641 K. "İçtihat Metni"	İsnat ve iftiralara karşı korunma" hakkının ihlal edilmesi nedeniyle Valilerin, isnatta bulunanlar hakkında kamu davası açılmasını Cumhuriyet Savcılığından istememeleri

Eğitim müfettişlerinin yaşadıkları sorunlar disiplin, hiyerarşik yükselme, yapı, mali haklar, yer değiştirme ve yetki şeklinde kategorilendirilmiştir. Bu kategorilerden disiplin; yanlılık, itiraz, isnat ve iftira şeklinde alt kategorilere ayrılmıştır.

Tablo 2: Eğitim Müfettişlerinin Yaşadıkları Sorunlar (Hiyerarşik Yükselme)

Kategori	Alt Kategori	Danıştay Kararı	Konu
Hiyerarşik Yükselme	Bakanlık Müfettişliği	Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu 2020/1870 E., 2020/2978 K.	Davalı idarece, Kılavuzla düzenlenebilecek hususların, yalnızca Geçici 12. maddeye göre ataması yapılacaklara ilişkin mülakat komisyonunun oluşturulması ile komisyonun çalışma usul ve esasları ile sınırlı olması gerektiği, Bunun dışında kalan konuları Bakanlığın Kılavuzla düzenlemesinin olanaklı olmayıp, ancak Yönetmelikle düzenlenmesi gerektiği, kapsamını aştığı, gerekçesiyle iptaline karar verilen idari mahkeme kararının uygun olduğu
		Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu 2021/905 E., 2021/2687 K.	Kılavuzun daha önce iptal edilmesi ve henüz atamaların ilan edilmeden atama işleminin iptali hukuka uygun görülmemiş ve ilk mahkeme kararı bozulmamıştır
	İtiraz	Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu 2020/2947 E., 2021/1391 K.	Alınan disiplin cezasına süresi içinde itiraz etmemek
		Danıştay 2. Daire Başkanlığı 2017/1362 E., 2020/3057 K.	Yukarıdaki Maddelere ek olarak tüm mülakatın iptali
	Başvuru engeli	Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu 2020/2556 E., 2021/1392 K.	Bakanlık Maarif Müfettişi Mülakat ve Atama Kılavuzu'nun "Mülakata Başvuruya Engel Durumlar" başlıklı V. maddesinde yer alan "Aylıktan kesme, benzeri ve üstü disiplin cezası almış olanlar, Bakanlık Maarif Müfettişliği mülakatına başvuramazlar." düzenlemesinin iptal edilmiştir.
		Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu 2020/67 E., 2021/1236 K.	
	Yeterlilik Sınavı	2. Daire 2004/2316 E., 2006/92 K. "İçtihat Metni"	Bir yıldan fazla müfettiş yardımcılığı görevini yürütülmesi ve bu süre sonunda kendi isteği ile ayrılması, daha sonra müfettiş yardımcılığı süresinin üç yıla çıkartılması nedeniyle davacının atandığı zamandaki bir yıllık süreye tabi olması gerektiği
			Atandığı zaman bir yıllık olan yardımcılık süresinin üç yıla çıkartılmasının daha önce atananlara uygulanamayacağı
		5. Daire 1999/2217 E., 1999/2490 K. "İçtihat Metni"	Müfettiş yardımcılığında bir yıl üç ay çalıştıktan sonra ayrılıp tekrar müfettiş yardımcısı olarak çalışan kişinin üç yıllık yardımcılık süresinin hesabında bu sürenin sayılmaması
		2. Daire 2004/1493 E., 2005/1253 K. "İçtihat Metni"	
		5. Daire 1995/4270 E., 1996/2106 K. "İçtihat Metni"	40 puan alanların mülakata çağırılmalarının tek başına yanlılık için yeterli olmayacağı

Tablo 2 (devamı): Eğitim Müfettişlerinin Yaşadıkları Sorunlar (Hiyerarşik Yükselme)

Kategori	Alt Kategori	Danıştay Kararı	Konu
	Yaş	5. Daire 2000/3522 E., 2004/576 K. "İçtihat Metni"	Müfettiş olmak için gerekli 40 yaş şartının kamu yararı ve hizmet gereklerine uygun olduğu
	Yöneticilikten Sayılma	5. Daire 2001/372 E., 2002/4428 K. "İçtihat Metni"	Müfettişlik görevinin yöneticilik deneyiminden sayılması gerektiği
	Sıkıyönetim	5. Daire 1988/1840 E., 1989/1278 K. "İçtihat Metni"	Sıkıyönetim komutanının istemi üzerine bir başka yere nakledilen davacının, sıkıyönetimin kalkmasından sonra, isteği halinde, gerekli koşulları taşıması ve boş kadro bulunması koşuluyla öncelikle eski görev yerine atanması gerektiği hk.
		5. Daire 1986/1004 E., 1988/1470 K. "İçtihat Metni"	Sıkıyönetim komutanlarınca 1402 sayılı yasa uyarınca yapılan bir istemin olağanüstü hal yönetimine veya olağan yönetime geçildikten sonra yerine getirilmek istenmesi halinde bu yoldaki işlemin 1402 sayılı yasa kapsamında değerlendirilemeyeceği hk.
		5. Daire 1989/2668 E., 1989/1574 K. "İçtihat Metni"	1402 Sayılı Yasanın, Kamu Görevlilerinin Statülerine Göre Naklen Atanmaları veya İşlerine Son Verilmesi Konusunda İlgili Kurumlardan İstemde Bulunma Yetkisini Münhasıran Sıkıyönetim Komutanlarına Tanıdığı, Dolayısıyla Bu Yetkinin Sıkıyönetim Komutanı Yardımcılarınca Kullanılmayacağı Hk.
	Öğretmenliğe Dönme	2. Daire 2006/4097 E., 2008/2363 K. "İçtihat Metni"	İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nde İlköğretim Müfettişi ve aynı zamanda İlköğretim Müfettişleri Başkanı olarak görev yapan davacının, bu görevinden alınarak ... İli emrine öğretmen olarak atanmasına ilişkin işlemin mahkeme kararıyla iptal edildiğinden bahisle öğretmen olarak düzenlenmiş sicil raporlarının iptaliyle 2003 yılında iptal edilerek işlemde kaldırılan İline atanma sırasının yeniden işleme alınmak suretiyle güncelleştirilmesine ilişkin idari mahkemesinin müfettiş aleyhine kararlarının yeniden görüşülmesi için ilk mahkemeye gönderilmesi

Hiyerarşik yükselme kategorisi; bakanlık müfettişliği, başvuru engeli, yeterlilik sınavı, yaş, yöneticilikten sayılma, sıkıyönetim, öğretmenliğe dönme şeklinde alt kategorilere ayrılmıştır. Hiyerarşik yükselmede açılan sınavların adil olduğuna inandırılmalı, engeller oluşturulduğu havası yaratılmamalıdır.

Tablo 3: Eğitim Mufettişlerinin Yaşadıkları Sorunlar (Yapı)

Kategori	Alt Kategori	Danıştay Kararı	Konu
Yapı	Yapı	Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu 2020/424 E., 2020/1878 K.	İl düzeyinde yerine getirilmesi gereken görevlerin, il millî eğitim müdürlükleri bünyesinde oluşturulan Maarif Mufettişleri Başkanlıklarınca yerine getirileceği açık olduğundan; anılan Başkanlıkların, ilçe milli eğitim müdürlükleri bünyesinde de oluşturulacağı yönünde anlam karmaşasına neden olan dava konusu Yönetmeliğin 4. maddesinin 1. fıkrasının (ç) ve (d) bentlerinde üst hukuk normlarına ve hukuka uyarlık görülmediği,

Millî Eğitim Bakanlığı İl ve İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri Yönetmeliği'nde yapılan değişiklik ile ilçelerde de maarif mufettişlikleri başkanlığının kurulacağı gibi yanlış anlaşılmalara neden olduğundan düzeltilmesi için dava açılmış ve illerde maarif mufettişleri başkanlıkları kurulamayacağından düzenleme iptal edilmiştir.

Tablo 4: Eğitim Mufettişlerinin Yaşadıkları Sorunlar (Mali Haklar)

Kategori	Alt Kategori	Danıştay Kararı	Konu
Mali Haklar	Birleşme	Danıştay 12. Daire Başkanlığı 2018/7972 E., 2021/5500 K. "İçtihat Metni"	Bakanlık mufettişleri ile il eğitim denetmenlerinin birleştirilmesi sonucu il eğitim denetmenlerine bakanlık mufettişliği özlük haklarının verilemeyeceği
		Danıştay 12. Daire Başkanlığı 2018/5061 E., 2021/5414 K. "İçtihat Metni"	İlköğretim mufettişi olarak görev yaptıktan sonra öğretmen kadrosuna atanan ve 1. dereceli öğretmen kadrosunda iken emekliye ayrılan davacının 1. derecede ilköğretim mufettişi olarak görev yapmadığı, bu nedenle davacının 1. dereceli ilköğretim mufettişleri için öngörülen ek göstergeden yararlandırılmasının mümkün bulunmadığı
	3600 Gösterge	Danıştay 12. Daire Başkanlığı 2020/1127 E., 2020/3572 K.	1. derecenin 4. kademesi ve (3000) ek gösterge rakamı üzerinden emekliye ayrılan İlköğretim mufettişinin, "eğitim mufettişleri" için öngörülen (3600) ek göstergeden yararlandırılması gerektiği
		11. Daire 2011/7066 E., 2012/2787 K.	
	Ek ders	11. Daire 2001/3616 E., 2004/905 K. 11. Daire 2001/786 E., 2004/4653 K.	Alanında yüksek lisans yapan ilköğretim mufettişlerinin ek ders ödemelerinde %25fazlasıyla ödenmesi gerektiği
Lojman	5. Daire 1989/688 E., 1989/1873 K.	Kamu konutları yönetmeliği ile tanınan yetkiye dayanılarak davalı idarece görev unvan gruplarından her birine belli sayıda konutların ayrılmasında ve aynı unvan grubunda yer alanlar arasında puanlama yapılarak dağıtım yapılmasında mevzuata aykırılık bulunmadığı	

Mali haklar kategorisi; birleşme, 3600 gösterge, ek ders, lojman şeklinde alt kategorilere ayrılmıştır. Mali hakları çalışanların mahkeme yoluyla değil işveren konumundaki devlet tarafından verilmesi çalışan-işveren arasındaki ilişkilerin gerilmesine engel olacaktır.

Tablo 5: Eğitim Müfettişlerinin Yaşadıkları Sorunlar (Yer Değiştirme)

Kategori	Alt Kategori	Danıştay Kararı	Konu
Yer Değiştirme	Sürekli	Danıştay 2. Daire Başkanlığı 2016/880 E., 2019/6637 K. Danıştay 2. Daire Başkanlığı 2016/880 E., 2019/6637 K. Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu 2020/1001 E., 2021/1390 K.	Hakkında yapılan soruşturma sonucu görev yeri değiştirilmesi ve mahkeme sonucu geri dönmesi nedeniyle sekiz yıllık sürenin kesintisiz sayılamayacağı
	Aile Bütünlüğü	Danıştay 2. Daire Başkanlığı 2016/880 E., 2019/6637 K. Danıştay 2. Daire Başkanlığı 2021/15287 E., 2021/1200 K. Danıştay 2. Daire Başkanlığı 2016/16156 E., 2019/7441 K.	Aile bütünlüğü gereğince atamalarda eş durumu mazeretinin dikkate alınması gerektiği
	Yurt dışı görev	Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu 2020/379 E., 2020/2012 K. Danıştay 2. Daire Başkanlığı 2016/15496 E., 2020/1138 K.	Yurt dışında öğretmen olmak için eğitim öğretim hizmetlerinde fiilen çalışma şartının hukuka uygun olmadığı
	Sağlık Durumu	5. Daire 1994/4696 E., 1996/3995 K. "İçtihat Metni"	Yer değiştirmede sağlık engeline dikkat edilmesi
	Soruşturma	Danıştay 2. Daire Başkanlığı 2016/14219 E., 2020/814 K.	Geçici görev yolluğunu gerçeğe aykırı olarak beyan etmesinin yer değiştirmesini gerektirmediği
	Bölge Hizmeti	2. Daire 2008/802 E. , 2008/3663 K. 5. Daire 1988/1981 E., 1989/638 K. "İçtihat Metni"	21 yılını doldurmadığından tercih etmediği eksik hizmeti bulunan bölge illerinden birine atanmasının hukuka uygun olduğu Bakanlığın eksik bölge hizmetini tamamlamak için çalıştığı bölge hizmetini tamamlamadan başka bir ile atanmasının hukuka uygun olmadığı

Yer değiştirme kategorisi; süreklilik, aile bütünlüğü, yurt dışı görev, sağlık durumu, soruşturma, bölge hizmeti şeklinde alt kategorilere ayrılmıştır. İlde görev yapan eğitim müfettişlerinin aynı il içinde uzun süre çalışmaları ilişkilerin çok sık olmasına ve bu durum da müfettişlik mesleğinin hakkıyla yapılmasına engel olabilmektedir. Rotasyon uygulanmasıyla beraber, eğitim müfettişinin diğer memurlar gibi sağlık vb. haklara sahip olduğu her şeyden önce aile hayatının olduğu, sağlık ihtiyaçlarının olabileceği göz ardı edilmemelidir. Eğitim müfettişi de yaptığı bir kusur nedeniyle o ilde kalması olumsuzluğa neden olabileceksa soruşturmaya görev yeri değiştirebilmektedir.

Tablo 6: Eğitim Müfettişlerinin Yaşadıkları Sorunlar (Yetki)

Kategori	Alt Kategori	Danıştay Kararı	Konu
Yetki	Yetki Sahibi	12. Daire 2009/7877 E., 2011/6079 K.	Vali tarafından soruşturma yapmak üzere görevlendirilen İlköğretim Müfettişi tarafından davacı hakkında yapılan ve branş yeterliliği ile ilgili olmayan soruşturmanın, soruşturmacının yetkisi açısından geçersizliğinden söz etmek mümkün olmadığı.
		12. Daire 2007/3802 E., 2010/419 K.	
		2. Daire 2005/2223 E., 2005/4055 K.	
		2. Daire 2005/2665 E., 2005/4194 K.	
		"İçtihat Metinleri"	
	Yetkisizlik	12. Daire 2007/5609 E., 2009/1932 K.	Lisede görev yapan davacı hakkında yetkili olmayan ilköğretim müfettişleri tarafından düzenlenen soruşturma raporuna dayanılarak tesis edilen işlemde mevzuata uyarlık görülmemiştir.
		12. Daire 2007/192 E., 2009/868 K.	
		12. Daire 2005/3061 E., 2005/3130 K.	
		12. Daire 2003/2277 E., 2006/1584 K.	
		"İçtihat Metinleri"	

Yetki kategorisi; birleşme, yetki ve yetkisizlik şeklinde alt kategorilere ayrılmıştır. Eğitim müfettişlerine kamu görevini icra etmek üzere vali tarafından görev verilmekte ancak bu görev yasal düzenlemelerde yer olmadığından yapılan görevin usulsüz olduğundan bahsedilebilmektedir. Mahkemeler görevi haklı ya da haksız bulabilmektedir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Eğitim müfettişleri Türkiye'nin değişik bölgelerinde öğretmen, hizmetli, yönetici gibi eğitim çalışanları ile öğrenci ve velilerin yaşadıkları, neden oldukları ya da maruz kaldıkları sorunları çözmek için uğraşırken kendilerinin hiç sorun yaşamadıkları düşünülebilmektedir. Oysaki eğitim müfettişleri de kamu adına ve devletin koyduğu kurallara göre çalışan kişilerdir. Dolayısıyla tüm çalışanlarda olduğu gibi eğitim müfettişlerinin de devletle sorunlar yaşaması doğaldır. Eğitim müfettişlerinin yaşadıkları sorunlar; disiplin, hiyerarşik yükselme, yapı, mali haklar, yer değiştirme ve yetki şeklinde kategorilendirilmiştir.

Disiplin kategorisi, yanlışlık, itiraz, isnat ve iftira şeklinde alt kategorilere ayrılmıştır. Müfettişlerin yaptıkları soruşturmalar sonucu hazırladıkları raporlar teklif niteliğinde olup kişi hakkında sonuç doğurmasının disiplin amirleri tarafından teklifin uygulanması sonucu olabileceğinden raporda müfettişler tarafından bilgi ve belge saklanması ya da değiştirilmesi olmadığı sürece yanlışlığından söz edilemeyecektir (Gökpınar, 2009; Atay, 2016). Disiplin soruşturması yapan eğitim müfettişlerinin birçok sorunla mücadele ederken (Sarpkaya, 2004; Özmen ve Şahin, 2010; Ünal ve Kantar, 2011; Arabacı, 2012, Yıldırım vd., 2012; Canlı ve Demirtaş, 2015; Çelebi, Övür ve Eravcı, 2017) bir de yanlışlık suçlamasıyla karşılaşması, isnat ve iftiralara maruz kalması da eğitim müfettişlerinin karşılaştıkları sorunlar arasındadır. Ayrıca disiplin cezalarında itiraz için gerekli süre ve usulün müfettişler tarafından bilineceği muhtemel olduğundan bu konudaki sıkıntılar bireysel olarak nitelendirilebilir.

Hiyerarşik yükselme kategorisi, bakanlık müfettişliği, başvuru engeli, yeterlilik sınavı, yaş, yöneticilikten sayılma, sıkıyönetim, öğretmenliğe dönme alt kategorilerine ayrılmıştır. Eğitim müfettişleri, maarif müfettişi unvanı ile çalışırken bakanlık müfettişliği sınavı açılmış; bu sınava başvuranlardan 500 kişi bakanlık müfettişliğine atanmış; diğer müfettişler bir anlamda kızığa çekilmiş şekilde illerde şahsa bağlı kadroda çalışmaya devam etmişlerdir. Bakanlık müfettişliğine atanan müfettişlerin özlük ve mali haklarında olumlu gelişmeler olmuş, illerde çalışanlar da kendilerine haksızlık yapıldığı düşüncesine kapılmışlardır (Ergün ve Çelik, 2018; Ergün, 2020). Eğitim sisteminde sık değişiklik yapılmasının güven ve motivasyonu olumsuz etkilediği gibi değişime karşı direnç oluşturabilmektedir (Konan, Bozanoğlu ve Çetin, 2019). Eğitim müfettişleri başkanlıklarının kaldırılması sonucu denetim ve soruşturmada yanlışlık ve objektifliğin bozulacağı korkusunu duyan müfettişler de bulunmaktadır (Gül, 2017). İllerde müfettiş yapılanmasını kaldıran yapı sadece çalışan müfettişleri değil,

eğitim sistemini de olumsuz etkilemiştir. Eğitim müfettişlerinin bakanlığa atanma için başvurularında “aylıktan kesme cezası almamış olma” şartı da mahkeme kararı ile bozulmuştur. Bununla beraber eğitim müfettişliğine atanma için getirilen yaş şartı mahkeme tarafından uygun görülümüştür. Belli bir yaşın üzerindeki kişilerin alışılmış bir aile düzeninin olması, çocuklarının eğitim sorunlarına çözüm bulması ve il değiştirme gibi şartları göze alması çok kolay olmayacağı gibi belli bir yaş üstündeki kişilerin müfettiş olarak eğitilmelerine harcanan zaman, emek ve maddi imkânlar karşılığında bu müfettişlerden daha kısa süre yarar sağlanmasında örgütsel yararlılık görülmemektedir. Bununla beraber müfettişlik süresinin yöneticilikten sayılması gerektiğine ilişkin yargı kararları bulunmaktadır. Eğitim müfettişleri, yardımcılıktan müfettişliğe atanma için yapılan yeterlilik sınavı, sıkıyönetim zamanı uygulamalarda ve öğretmenliğe dönme ile ilgili konularda devletle karşı karşıya gelmişlerdir.

Mali haklar kategorisi; birleşme, 3600 ek gösterge, ek ders ve lojman şeklinde alt kategorilere ayrılmıştır. Lisansüstü eğitim alan eğitim müfettişlerinin derse girmedikleri için ek ders ücretlerini lisansüstü eğitim alan öğretmenler gibi fazla almamalarına yönelik uygulamanın hukuka uygun olmadığını belirten yargı kararları bulunmaktadır. Bununla beraber, emekli eğitim müfettişlerinin 1. Derecede müfettiş olarak çalışmaları şartıyla 3600 ek göstergeden yararlandırılmasının önu yargı kararlarıyla açılmıştır. Kamu lojmanlarının görev ve hizmet tahsisli olarak ayrılmasında sakınca olmadığı yargı kararlarında ortaya konulmuştur. Bununla beraber bakanlık düzeyinde ve il düzeyinde çalışan müfettişlerin 2014 yılında birleştirilmeleri ancak bakanlıktan gelenlerin bakanlık müfettişi maaşı alması ilde çalışanlarında ilköğretim müfettişi maaşı almaları diğer bir anlaşmazlık konusu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum, ilde çalışan müfettişlerde memnuniyet yaratmasa da (Bozak, 2017; Ergün ve Çelik, 2018) birleşmenin il düzeyinde olması nedeniyle ilköğretim müfettişlerine bakanlık müfettişi maaşının verilemeyeceği yargı kararıyla açıklığa kavuşturulmuştur.

Yer değiştirme kategorisi; süreklilik, aile bütünlüğü, yurt dışı görev, sağlık durumu, soruşturma, bölge hizmeti şeklinde alt kategorilere ayrılmıştır. Müfettiş, yaptığı iş nedeniyle il düzeyinde eğitim camiasında tanınmakta, aynı ilde yaşaması nedeniyle sosyal çevresi gelişmekte ve bu insanların denetim ve soruşturmasını yapabilmektedir. Bu nedenle yer değiştirmeleri örgütsel anlamda zorunluluk iken aile ve çevresel zorluklara neden olabilmektedir. Bu yer değiştirme uygulanırken örgütsel gereklilikler ile kişisel ihtiyaçların beraber karşılanması uygun olacaktır. Diğer kamu çalışanları gibi müfettişin eşi çalışabilir, yakını ya da kendisi hasta olabilir. Yer değiştirme yapılırken en azından bu ihtiyaçları karşılanabilir.

Yetki kategorisi; yetki sahibi, yetkisizlik şeklinde alt kategorilere ayrılmıştır. Mahkeme kararları, müfettişlerin yaptığı işlerde valinin görev vermesini yeterli görürken bazı işlerde yasal düzenlemelerde verilmeyen görevlerin vali tarafından verilmesinin müfettişi yetkilendirmedeğini belirtmektedir. 2011 yılı sonrası yapılan yönetmelik değişikliği ile tüm eğitim kurumları, illerde eğitim müfettişlerinin çalışma alanı olarak belirlenince bu sorun ortadan kaldırılmıştır (Ergün, 2020). Ancak bir sorunu çözerken bulunan çözüm iş yükünün artmasına neden olmaktadır (Akbaba-Altun ve Memişoğlu, 2010).

Yapı kategorisi ise müfettişlerin il düzeyinde örgütlendikleri, başkanlıkların ilçelerde kurulacağına ilişkin bir düzenleme olmadığından müfettişin ilçe yapılanmasında yer almayacağı belirtilmiştir. 18/11/2012 tarih ve 28471 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı İl ve İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri Yönetmeliği’nde yapılan değişiklik ile ilçelerde de maarif müfettişlikleri başkanlığının kurulacağı gibi yanlış anlaşılmalara neden olduğundan düzeltilmesi istenmiş ve eğitim müfettişleri başkanlığının yalnızca illerde olacağı karara bağlanmıştır. Getzels-Guba modeline göre örgüt üyelerinin morali; özdeşleşme olarak adlandırılan bireysel ihtiyaçlar ve örgütsel amaçlar arasındaki uyuma, ait olma olarak adlandırılan bireysel ihtiyaçlar ile bürokratik beklentiler arasındaki uyuma ve rasyonellik duygusu olarak adlandırılan mantıklı ve uygun bürokratik beklentiler konulmasına bağlıdır. Örgütün yapılanmasında yapılan rastgele değişiklikler müfettişlerin özdeşleşme, rasyonellik ve ait olma duygularını olumsuz etkileyerek morali bozacaktır (Hoy ve Miskel, 1982: 68).

Öneriler

Örgütte yapılan her uygulama çalışanları etkileyecektir. Bu nedenle yapılan uygulamalar dikkatlice planlanmalı sadece örgütsel amaç ve beklentiler için değil, bireysel ihtiyaçlara ve yapılan uygulamaların rasyonelliğine önem verilmelidir. Örgütün amaçları çalışanlarla gerçekleştirileceğinden çalışanlarda önemsenmediklerini düşündürebilecek uygulamalardan uzak durulmalıdır.

Eğitim müfettişlerinin disiplin, hiyerarşik yükselme, yapı, mali haklar, yer değiştirme ve yetki gibi sorunlarına adaletle yaklaşılmalıdır. Eğitim müfettişlerine yapılan uygulamalarda örgüt birey

dengesinin korunmaya çalışıldığı algısı yaratılmalıdır. Eğitim müfettişlerine yer değiştirme işlemleri uygulanırken örgütsel gereklilikler ile kişisel ihtiyaçların beraber karşılanması uygun olacaktır. Eğitim müfettişinin yer değiştirme işlemleri yapılırken en azından aile bütünlüğü, sağlık vb. ihtiyaçları karşılanabilir.

Disiplin, hiyerarşik yükselme, mali haklar, yer değiştirme, yetki ve yapı başlıklarında incelenen bu çalışma yıllardır eğitim müfettişlerinin yaşadıkları sorunlara adli kararlardan bakmayı amaçlamıştır. Bu sorunların hâlen devam edip etmediği şu anda çalışan müfettişlerle yapılacak başka bir çalışma da araştırılabilir.

Yazarlık Katkısı

Araştırma yazar tarafından tek başına yürütülmüştür.

Etik Kurul Beyanı

Araştırma doküman incelemesine dayalı bir çalışmadır. Dokümanlar Danıştay internet sitesinden kamunun kullanımına açık bir şekilde yayınlanmaktadır. Danıştay'ın izin vermediği bilgi ve belgelere legal ya da illegal yollarla ulaşılmadığından etik kurul onayına gerek duyulmamıştır.

KAYNAKÇA

- Akbaba Altun, S. ve Memmişoğlu, S. P. (2010). İlköğretim Müfettişlerinin Denetimin Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Görüşleri. *İlköğretim Online*, 9(2), 643-657.
- Arabacı, İ. B. (2012). İl eğitim denetmenlerinin sorunları. *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(1),1-14.
- Atay, E. E. (2016). Müfettişlerin Hazırladıkları Disiplin Soruşturma Raporlarından Dolayı Sorumlu Tutulabilirliği Sorunu. *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, 0(7), 167-182.
- Balcı, A. (2000). *Sosyal Bilimlerde Araştırma*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Bowen, G. A. (2009). Document Analysis As A Qualitative Research Method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40.
- Bozak, A. (2017). Maarif Müfettişlerinin Denetim Sistemi Hakkında Yapılan Yasal Düzenlemelere ve Müfettişlik Mesleğine İlişkin Görüşleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(38), 90-110.
- Canlı, S. ve Demirtaş, H. (2015). Eğitim Denetmenlerinin Mesleklerine Yönelik Görüşleri ve Beklentileri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 0(25), 93-118.
- Çelebi, N.; Övür, M. ve Eravcı, F. (2017). Soruşturma Grubunda Görev Yapan İl Eğitim Denetmenlerinin Süreç İçinde Karşılaştıkları Sorunlar. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(1), 1-30.
- De Grauwe, A. (2007). Transforming School Supervision into a Tool for Quality Improvement. *International Review of Education / Internationale Zeitschrift Für Erziehungswissenschaft / Revue Internationale de l'Education*, 53(5/6), 709-714.
- Demirkasımoğlu, N. (2011). Türk Eğitim Sistemi'nde Bir Alt Sistem Olan Denetim Sisteminin Seçilmiş Bazı Ülkelerin Denetim Sistemleri İle Karşılaştırılması. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(2), 23-48.
- Ergün, H. (2020). Yönetmeliklerde Müfettişler. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (50), 141-157.
- Ergün, H. ve Çelik, K. (2018). Maarif Müfettişlerinin Füzyon ve Fisyon Sürecinde Yaşadıklarına İlişkin Nitel Bir Araştırma. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 6(3), 410-426.
- Esia-Donkoh K. ve Ofosu-Dwamena E. (2014). Effects of Educational Supervision on Professional Development: Perception of Public Basic School Teachers at Winneba, Ghana. *British Journal of Education*, 2(6), 63-82.
- European Commission/EACEA/Eurydice (2015). Assuring Quality in Education: Policies and Approaches to School Evaluation in Europe. Eurydice Report. Luxembourg: Publications Office of the European Union. https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/assuring-quality-education-policies-and-approaches-school-evaluation-europe_en adresinden 26.04.2022 tarihinde erişildi.
- Gökpinar, M. (2009). Müfettişlerin Düzenlemiş Oldukları Soruşturma Raporlarının Hukuksal Niteliği ve Buna Bağlı Sorumluluklar–Sunuçlar. *Terazi Hukuk Dergisi*, 4(36), 103-118.

- Gül, İ. (2017). Maarif Müfettişi Başkanlıklarının Kaldırılmasıyla İlgili Müfettiş Görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(ERTE Özel Sayısı), 23-38.
- Hoy, W. K. ve Miskel, C. G. (1982). *Educational Administration Theory, Research and Practice*. New York: Random House.
- Konan, N.; Bozanoğlu, B. ve Çetin, R.B. (2019). Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Politikalarına İlişkin Okul Yöneticileri ve Öğretmen Görüşleri. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 7(4), 1449-1474.
- Memduhoglu, H.; Aydın, İ.; Yılmaz, K.; Güngör, S. ve Oğuz, E. (2007). The Process of Supervision in the Turkish Education System: Purpose, Structure, Operation. *Asia Pacific Education Review*, 8, 56-70.
- Mielke, P. ve Frontier, T. (2012). Keeping Improvement In Mind. *Educational Leadership*, 70(3), 10-13.
- Nwaokugha, D. O. ve Danladi, S. A. (2016). Language and Communication: Effective Tools for Educational Supervision and Inspection in Nigeria. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 7(3), 420-428.
- Özmen, F. ve Şahin, Ş. (2010). İlköğretim Müfettişlerinin Soruşturma Görevi Yerine Getirirken Karşılaştıkları Sorunlar. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (15), 92-109.
- Pajak, E. (1989). *Identification of Supervisory Proficiencies Project*. Athens: College of Education, University of Georgia.
- Resmî Gazete (2011). 652 Sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname. <http://www.resmigazete.gov.tr/main.aspx?home=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/09/20110914.htm&main=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/09/20110914.htm> adresinden 27.04.2022 tarihinde erişildi.
- Resmî Gazete (2014). 6528 sayılı kanun. <http://www.resmigazete.gov.tr/main.aspx?home=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/03/20140301.htm&main=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/03/20140301.htm> adresinden 27.04.2022 tarihinde erişildi.
- Resmî Gazete (2016). 6764 Sayılı Kanun ile 652 Sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararıyla Yapılan Değişiklik. http://mevzuat.meb.gov.tr/html/mebtesvegorevkhk_1/mebtesvegor_0.html adresinden 27.04.2022 tarihinde erişildi.
- Resmî Gazete (2021). Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 87). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2021/12/20211203-1.pdf> adresinden 29.04.2022 tarihinde erişildi.
- Saeed, S. B.; Abbasi, M. G.; Ain, N. U.; Abbasi, M. M. ve Khattak, Z. I. (2021). A Comparative Study of Instructional Supervisory Skills Used by Principals of Aps & Cand Fgeis. *PalArch's Journal of Archaeology of Egypt / Egyptology*, 18(08), 4812-4823.
- Sarpkaya, R. (2004). İlköğretim Denetmenlerinin Denetim Sürecinde Karşılaştıkları Sorunlar. *Burdur Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(8), 114-129.
- Ünal, A. ve Kantar, Ş. (2011). Problems of Assistant Supervisors in Primary Education. *Elementary Education Online*, 10(1), 180-196.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, M.; Beycioğlu, K.; Uğurlu, C. T. ve Sincar, M. (2012). Eğitim Müfettişlerinin Görev Alanları Açısından Karşılaştıkları Sorunlar. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1), 1-21.